

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkında 1/271 ve fevkalâde hallerin devamı müddetince 3661 sayılı kanuna tabi subay ve askerî memurlara yapılacak yardım hakkında 1/287 sayılı kanun lâyihasları ve Bütçe Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-168/6/1349

18 . V . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkında Dahiliye Vekilliğine hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 18 . V . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

İkinci cihan harbinin yarattığı ağır iktisadi şartlar altında hayat pahalılığı ve bundan doğan geçinme güçlükleri ile karşı karşıya kalan değişmez gelirli diye vasıflandırdığımız memur ve müstahdemlerin bu zor durumlarını düzeltmek maksadiyle 1941 malî yılından itibaren elde edilen imkânlar nispetinde umumî olarak veya bir kısım memur ve müstahdemler hakkında muhtelif yardım tedbirleri alınmış bulunmaktadır.

Bu arada ilk defa daimî olmak üzere bedeli mu-kabilinde ucuz etmek ve şeker dağıtımına başlanmış, onu takiben aylıklara belli nispetlerde zamlar yapılmış, maliyet bedelleri üzerinden zaman, zaman, un, makarna, zeytinyağı, pamuklu kumaş ve 1942, 1943 yıllarında da parasız elbiselik kumaş ve ayakkabı verilmiş, yalnız ordu ve emniyet mensuplarına devamlı olarak er tayını verilmeğe, muhtelif dairelerde bir kısım memur ve müstahdemlere parasız yemek veya yemek mukabili para dağıtımına başlanmış, en nihayet bu malî yılı içinde bütün memur ve müstahdemlere birer aylık ilâveten tediye yapılmıştır.

İçinde yaşadığımız bu fevkalâde hallerde her bakımdan her vakintinden daha dikkat ve intizamlı yürütülmesi ehemmiyetle ve hassasiyetle arzu edilen âmme hizmetlerinin tathik unsurları olan memur ve müstahdemlerin vazifelerinde, kendilerinden beklendiği gibi dürüst bir şekilde çalışmalarını sağlamak için bir taraftan sıkı idarî ve kanuni tedbirlerin alınması yoluna gidilmek üzere bulunduğu şu sırada, bir taraftan da bunların gerek kendilerini, gerek ailelerinin hayat şartlarını ve imkânlarını elden geldiği kadar kuvvetlendirmeye gayret olunması âmme hizmetlerinin daha iyi görülmesini, bu suretle kendilerinden daha iyi randıman alınarak maişet darlığı yüzünden vukua gelebilecek kötü yollara sapma temayüllerinin önlenmesini temin edeceği tabii görülmüş ve ilişik kanun lâyihası bu maksatla hazırlanarak takdim kılınmıştır.

Lâyiha Devlet bütçesine dâhil dairelerin memurları ile, mülhak bütçeli idarelerin, hususi idarelerle belediyelerin ve bütün İktisadi Devlet Teşekküllerinin memur ve müttahdemlerini şümülü içine almaktadır.

Er tayını, yemek veya yemek karşılığı para vermek gibi, esasen zaman zaman ve bulunan imkânlar dairesinde kendilerine evvelce bu mahiyette devamlı yardımlar yapılmış başlanmış olanlar, bu defa düşünülenlerden hariç bırakılmışlardır.

Devlet elindeki yiyecek ve giyecek maddelerinin her birinden ne miktar ve hangi tarihlerde ve ne şekilde dağıtma imkânı bulunabileceğini şimdiden tâyin etmek mümkün olamayacağı düşünülerek, yardımın sadece parasız olarak ve maliyet fiyatlarına göre en az ve en çok tutarlarının tesbiti ile iktifa olunarak bu cihetlerin mevcut imkânlara göre Hükümetçe en müsait zaman ve şekillerde tâyin ve tatbiki için lâyihaya kayıt ilâve edilmiştir.

1944 malî yılı bütçesine, bu lâyiha ile derpiş edilen yardım karşılığı olmak üzere şimdilik (15 000 000) lira konulmuş bulunmaktadır. Ancak 1944 yılında yapılmak istenilen yardımın bu tahsisat ile mukayyet olmayıp, bütçenin tetkiki esnasında elde edilecek maddî imkânlar dairesinde ihtiyaca göre artırılması hususunun ehemmiyetle nazarı dikkatte bulundurulmakta olduğunu da burada bilhassa tebarüz ettirmek yerinde olacaktır.

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/190, 6/1615

14 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Fevkalâde hallerin devamı müddetince 3661 sayılı kanuna tabi subay ve askerî memurlara yapılacak yardım hakkında Millî Müdafaa Vekillîğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 13 haziran 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkındaki sayılı kanunun subay ve askerî memurlara da teşmili muvafık görülmüş ve bu maksatla ilişik lâyiha hazırlanarak takdim edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Fevkalâde hallerin devamı müddetince 3661 sayılı kanuna tabi subay ve askerî memurlara yapılacak yardım hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkındaki sayılı kanun hükümleri 3661 sayılı kanuna tabi subay ve askerî memurlar hakkında da tatbik olunur.

MADDE 2. — Sayılı kanunun 11 nci maddesinin tatbikini icabettiren suçlarda tatbikat iera Askerî Muhakme Usulleri Kanununa göre salâhiyetli mercilere aittir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini ic-

raya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

13 . VI . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suat H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Mazbata No. 96

Esas No. 1/271, 287

17 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere ve ayrıca subay ve askerî memurlara yapılacak yardım hakkında Dahilye ve Millî Müdafaa Vekilliklerince hazırlanarak Başvekâletin 18 . V . 1944 ve 14 . VI . 1944 günlü ve 6/1349, 1615 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulan iki kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla mevzuları itibariyle aynı mahiyeti haiz olduklarından ikisi birlikte, Başvekil, Millî Müdafaa, Dahiliye, Maliye, İktisat, Münakalât ve Ticaret Vekilleri ile Divanı muhasebat reisi huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

İkinci cihan harbinin iktisadi ve malî tesirlerini şiddetle hissetmiş olan memleketimiz devamlı olarak vukua gelen hayat pahalılığından çok mütecessir olan memur ve müstahdemlere şimdiye kadar aylıklara muayyen nispetlerde zam yapılması, birer aylık ikramiye verilmesi, ucuz gıda maddeleri, parasız elbiselik kumaş tevzii; ordu ve emniyet mensuplarına devamlı ola-

rak er tayını tahsis edilmesi gibi yardımların bugünkü şartlar içinde kifayetsizliği âşikâr bulunduğundan içinde yaşadığımız fevkalâde hallerde her bakımdan her vakıtkinden daha dikkat ve intizamla yürütülmesi ehemmiyetle ve hassasiyetle arzu edilen âmme hizmetlerinin tatbik unsurları olan memur ve müstahdemlerin vazifelerinde kendilerinden beklendiği gibi dürüst bir şekilde çalışmalarını sağlamak için bir taraftan sıkı idarî ve kanuni tedbirlerin alınması yoluna gidilmek üzere bulunduğu şu sırada, bir taraftan da bunların hayat şartlarının hafiflemesine çalışılması ve ihtiyaçlarının malî imkânlar dairesinde karşılanması, âmme hizmetlerinin selâmetle yürütülmesi bakımından da lüzumlu addedilerek Hükümetçe hazırlanmış olan kanun lâyihaları yerinde görülmüş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci madde, fevkalâde hallerin devamı müddetince yapılacak yardımdan istifade edecek olanları göstermektedir.

Memurlara ait olan lâyihamın Yüksek Meclise sunulmasını müteakip bu yardımın subay ve askerî memurlara da teşmiline dair olan ikinci lâyiha gelmiş olduğundan her iki lâyihamın tevhibi kararlaştırılmış ve bu madde gerek memur ve müstahdemlere, gerek subay ve askerî memurlarla gediklilere ve Hükümet lâyihasında hariç kaldığı anlaşılardan diğer bazı müteferrik memur ve müstahdemlere de şâmil olacak şekilde yeniden yazılmıştır. Bu meyanda Hükümet lâyihasının sekizinci maddesiyle hususi kanunlarına göre parasız işe edilenler, işe mukabili her ne nam ile olursa olsun aylık veya günlük olarak para alanlar yardımdan hariç bırakılmış olduğu halde encümünde cereyan eden müzakereler sonunda sivil ve asker tefrik edilmeksizin ve şimdiye kadar er tayını veya yemek verilmesi şeklinde yapılan yardımlara ilâveten yapılması istihdaf edilen gayeyi temin bakımından zaruri görülmüş olduğundan mezkûr sekizinci maddedeki bu kayıtlar kaldırılmış ve bu suretle Hükümet lâyihasına nazaran açıkta kalmış olan Emniyet Umum Müdürlüğü kadrolarıyla Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları kadrolarına giren maaşlı ve ücretlilerin de yardımdan istifadeleri temin olunmuştur.

Ayniyat yardımının imkânlarla mukayyet olmak üzere İera Vekilleri Heyetince tâyin edilecek miktar ve şekillerde ve tarihlerde yekûnen on milyondan az ve otuz beş milyondan fazla olmayacak surette yapılacağı Hükümet lâyihasının iki ve üçüncü maddelerinde gösterilmişse de encümenimiz bu yardımın memur başına aydan aya ne miktar ve kıymette olacağını kanunda tâyin ve tesbitini faydalı görmüş ve bu maksatla bütçeye konulmuş olan tahsisat ve yardımdan istifade edeceklerin adedini gözönünde tutarak yapılacak yardım ayda on beş liradan az olmamak üzere miktarının İera Vekilleri Heyetince tâyin edileceğini ve bu bedele ve mevcut imkânlarla göre ne gibi maddelerin ne miktarda tevzi edileceğinin de Dahiliye, Maliye, İktisat, Münakalât ve Ticaret Vekilliklerince müştereken tesbit olunacağını ve bu tesbit sırasında kâr gözetilmeyeceğini ikinci madde ile ifade etlemiştir.

Bu suretle malî imkânlar müsait oldukça on beş liralık asgarî miktarın üstünde yardım yapmak salâhiyeti Hükümete verilmek suretiyle bir genişlik temin edildiği gibi memurlara aynen dağıtılacak maddelere Hükümetçe kâr namiy-

le bertarafı bir zam yapılmadan bedellerinin tesbit olunacağı ve bu suretle yapılacak aynı yardım mümkün olduğu kadar geniş tutulmak istenilmiştir. Aneak kârsız bedel tesbiti bu maddeleri istihsal ve imal eden müesseselerin normal olan kârlarıyla bu maddeler üzerinden mezkûr müesseselerden tahsil olunan vasıtalı vergilerin ve bu müesseselerden tevzi yerlerine kadar yapılacak seviyat ve tevziat dolayısıyla ihtiyar edilecek olan anbalâj, nakil ve mûmasili masraflarla tevziye tavassut edecek olan hususi müesseselere verilebilecek komisyon veya ücretlerin bedelden hariç tutulmasını tazammun eder mahiyette değildir.

Bundan başka Hükümet elinde bulunan maddelerin bazı ahvalde maliyetlerin dununda bir bedelle tevziini bertaraf etmek mülâhazası da bu maddenin tedvininde mevzuubahis olmadığı cihetle bedel tâyini hususunda maliyetin dununa inilmesi de Hükümetin salâhiyeti cümlesinden bulunmaktadır.

Yardımın prensip itibariyle her ay yapılması Encümenimizce kararlaştırılmış olmakla beraber tevzi işleriyle meşgul olmak üzere kurulmuş bir teşkilât mevcut bulunmadığı ve tevzi edilecek maddelerin de her ay tamamen temini imkânları da daima mevcut olmayacağı düşünülerek bu işlere biraz elâstikiyet vermek maksadiyle üç aylık nakdî miktar esası dâhilinde tevziatın üç ayda bir yapılabilmesini sağlayacak şekilde üçüncü madde kaleme alınmıştır. Bugünkü şartlar içinde un gibi bazı maddelerin bir çok vilâyetlerde tevziine mahal bulunmaması ve bazı ahvalde de tevzi imkânlarının münselip olması ihtimalleri derpiş edilerek Hükümet teklifinin üçüncü maddesinde bu gibi hal ve mahallerde yardımın nakden yapılması hakkındaki hüküm dördüncü madde olarak yazılmış ve tevzi edilen ayniyatın bedelleriyle ikinci madde gereğince İera Vekilleri Heyeti tarafından tesbit edilen nakdî miktar arasında tam bir muadelet hâsıl olmayan zamanlarda artık veya eksik olacak küsuratın müteakip tevziatta nazarı itibare alınmak veya nakden ödenmek hususlarının caiz olduğu da maddeye ilâve edilmiştir.

Hükümet lâyihasındaki dördüncü madde, beşinci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hükümet teklifinde, yardımın zamanı muayyen olmadığı için, dağıtma tarihinde vazifede

bulunanların istifade edeceği esasma göre yazılmış olan beşinci madde yerine Encümenimizce altıncı madde ikame edilmiş ve yardımın aylık olarak yapılması kararlaştırıldığından buna istihkakın maaşa istihkak hakkındaki hükümlerle bağlanması ve bu suretle toptan üç aylık yapılacak dağıtımlarda, vazifede bulunmayıp ta bilâhara girecek olanların tâyinlerinden sonraki müddete ait istihkakları mahfuz tutulmuş olmakla beraber, Hükümet teklifi muvakkat vazife, mezuniyet vesaire gibi hallerde yapılacak muameleyi tâyin için konmuş olan hükümlerinde maaş kanunıyla halledilmiş olduğuna göre ayrıca tasrihine lüzum kalmamıştır.

İşten el çektirilen, vekâlet emrine alınan, kadro dolayısıyla açıkta bulunan memur ve müstahdemlerle açıktan tâyin edilen vekil memurlara gelince, bunlardan kadro dolayısıyla açıkta kalanlar birinci maddenin (N) fıkrasına alınmış, açıktan tâyin edilen vekil memurların bu vaziyetleri kısa ve muvakkat bir mahiyet arzettiğinden yardımdan hariç tutulmaları muvafık görülmüş, işten el çektirilenlerle vekâlet emrine alınanlar ise, bu yardıma Maaş kanunu hükümleri dairesinde istihkak kesbedeceklerinden bunlar için ayrıca bir hükme de lüzum kalmamıştır. Aneak ölüm halinde yardımların geri alınmayacağı hakkında maddeye bir hüküm ilâvesi uygun görülmüştür.

Hükümetin altıncı ve yedinci maddeleri birleştirilerek ve yedinci madde olarak kabul edilmiş, ancak Hükümet metninin altıncı maddesinde birden ziyade vazifesi bulunanlardan yalnız bir vazifesi kanunun şümulüne giren şahıslara ait ikinci fıkra hükmü ayrıca tasrihe ihtiyaç göstermeyecek derecede tabii görülerek kaldırılmıştır.

Hükümet teklifinin sekizinci maddesiyle yardımdan hariç bırakılanlar arasından parasız işe edilenlerle bedel alanlar yukarıda izah edilen sebeplere binaen çıkarılmış ve yalnız daimî vazife ile yabancı memleketlerde bulunanlar hakkındaki hüküm kabul edilerek sekizinci madde bu tadille yeniden yazılmıştır.

Yardım olarak dağıtılacak maddelerden Devlet müessesese ve teşekküllerinden satın alacak olanların bedellerinden müteahhit sıfatıyla kazanç vergisi kesilmemesini istihdaf ettiği verilen izahlardan anlaşılın Hükümetin onuncu maddesi,

bu maksadı daha vazih şekilde ifade edecek tarzda yazılmıştır.

On birinci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiş ve yalnız bu maddede mevzu bahis suçları işleyen askerî şahıslar hakkında takibat icrasının Askerî Muhakeme Usulleri Kanununa göre selâhiyetli mercilere ait olduğuna dair Hükümetin ikinci lâyhasında mevcut ikinci madde hükmü taallüku hasebiyle bu maddenin sonuna müstakil bir fıkra olarak ilâve edilmiştir.

Tevziatın, bütçedeki tahsisattan ne şekilde mahsup edileceğine dair lâyhada bir hüküm mevcut olmadığından on ikinci madde ile bu hususun tesbiti hakkında İera Vekilleri Heyetine selâhiyet verilmiştir.

Memurlara hizmet mukabili aynen verilecek mevaddın kazanç, buhran, muvazene ve hava kuvvetlerine yardım vergilerine tabiiyeti icabetmekte olduğundan ve yardımlardan mezkûr vergilerin alınmamasını ve tekaüt tevkiatı gibi vergi haricindeki diğer tevkifata tabi tutulmamasını ve borç için haczedilmemesini teminen on üçüncü madde yazılmıştır.

Subay ve askerî şahıslara yapılacak yardımın alâkâlı bütçelerin tayinat tertiplerinden tesviye olunacağı, on dördüncü madde mülhak bütçeli idareler, belediyeler, ususi idareler ve 3659 sayılı kanuna tabi teşekkül ve müesseseler memurlarına yapılacak yardımların da kendi bütçelerinden ödeneceği on beşinci madde ile tesbit olunmuştur.

fevkalâde haller yüzünden husule gelen hayat pahalılığından memurlar kadar kelki de daha ziyade muztarık olan müteahhit, dul ve yetimlerin bu yardımdan büsbütün hariç bırakılması Encümenimizce muvafık görülmemiş ve malî imkânların müsaadesi nispetinde bunlara da memurlara yapılan yardımın yarısı miktarında bir yardım yapılması hususunda Hükümete selâhiyet verilmesi derpiş edilerek on altıncı madde Hükümetle mutabık olarak ilâve edilmiştir.

Mülhak bütçeli idarelerle belediyeler ve ususi idarelerin bütçelerinde bu kanunla derpiş edilen yardımı karşılayacakları tahsisatları olmadığı düşünülerek 1944 yılı bütçelerinin maaş ve masraf tertiplerinde hâsıl olacak tasarrufların hususi bir fasla nakledilerek bu yardıma tahsisi hakkında mezkûr idarelere selâhiyet verilmesi lüzumlu görülmüş ve bu maksatla muvakkat madde tanzim olunmuştur.

Müstacelen müzakeresi dileğiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip	Giresun	İsparta	İstanbul
Kastamonu	Tokad	İstanbul	A. Sayar	M. Karaağaç	H. Kortel
T. Coşkan	H. N. Keşmir	F. Öymen	İstanbul	İzmir	Kayseri
Antalya	Aydın	Balıkesir	H. Ülmen	M. Bırsel	F. Baysal
N. E. Sumer	R. Alpman	S. Örgüven	Kütahya	Manisa	Mardin
Bitlis	Bolu	Çanakkale	H. Pekcan	F. Kurdoğlu	R. Erten
B. Osmâ	Dr. Z. Ülgen	S. T. Arsal	Rize	Samsun	Trabzon
Diyarbakır	Edirne	Eskişehir	T. B. Balta	M. A. Yörüker	S. Anamur
R. Bekit	M. N. Gündüzalp	Y. Abadan	Yozgad	Yozgad	
			S. İçöz	A. Sungur	
			Zonguldak	Zonguldak	
			E. Erişirgil	H. A. Kuyucak	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle, belediye bütçelerinden ve 3659 sayılı kanununa tabi müessese ve teşekküllerden aylık alanlardan;

A) 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi memur ve müstahdemlere;

B) 3173 sayılı kanuna tabi memur ve müstahdemlere (amele, işçi ve hamallar hariç);

C) 3656 sayılı kanunun 19 neu ve 3659 sayılı kanunun 10 neu maddeleri şümulüne giren müteferrik müstahdemlere;

Ç) 2005 sayılı kanuna göre okul pansiyonlarında çalıştırılanlara;

D) Kadroları 4454 sayılı kanuna göre tesbit edilen posta, telgraf ve telefon memurlarına;

E) Bütçelerin masraf tertiplerinden alınan kadrolarda çalıştırılanlara;

F) 3238 sayılı kanunun 5 nei maddesinde yazılı köy eğitimlerine;

G) 3803 sayılı kanun hükümlerine tabi köy öğretmenlerine;

H) 2624 ve 4504 sayılı kanunlara göre ücret alan yardımcı muallimlere;

I) Umumi muvazeneye dâhil dairelerle, hususi idarelere ve belediyelere tabi daire, müessese ve teşekküllerden 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi olanlara;

J) Maaş ve ücretleri 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi dairelerle bunlara bağlı ve yi-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle belediye bütçelerinden 3659 sayılı kanununa tabi müessese ve teşekküllerden aylık alanlardan;

A) 3656, 3659 ve 3661 sayılı kanunlara tabi memur ve müstahdemlere;

B) 3173 sayılı kanuna tabi memur ve müstahdemlere;

C) 2005 sayılı kanuna göre okul pansiyonlarında çalıştırılanlara;

Ç) 3656 sayılı kanunun 19 neu ve 3659 sayılı kanunun 10 neu maddeleri şümulüne giren müteferrik müstahdemlere;

D) Kadroları 4454 sayılı kanuna göre tesbit edilen Posta, Telgraf ve Telefon başmüvezzi ve hat başbakıcılarıyla, müvezzi ve hat bakıcılarına;

E) Bütçeleri masraf tertiplerinden alınan kadrolardan çalıştırılanlara;

F) 3238 sayılı kanunun 5 nei maddesinde yazılı köy eğitimlerine;

G) 3803 sayılı kanunun hükümlerine tabi köy öğretmenlerine;

H) 4459 sayılı kanun mucibince yetiştirilen köy ebeleri ve seyyar sıhhat memurlarına;

I) 2524 ve 4505 sayılı kanunlara göre ücret alan yardımcı muallimlere;

J) Umumi muvazeneye dâhil dairelerle hususi idarelere ve belediyelere tabi daire, mües-

Hü.

B. E.

ne aynı kanunlara tabi daire ve müesseselerdeki mütedavil sermayelerden ödenenlere;

K) Cami ve mesgit hademe ve vaizlerine;

L) 1757 sayılı kanuna göre tahsisat alanlara; fevkalâde hallerin devamı müddetine münhasır olmak üzere her sene bu kanunda yazılı esaslara göre yardım yapılır.

MADDE 2. — Devlet elinde bulunan maddelerden yapılacak olan bu yardımın usulüne göre tesbit olunacak maliyet fiyatları üzerinden bir senelik tutarı, muhafaza, nakil ve dağıtma masrafları dâhil (10 000 000) liradan aşağı ve (35 000 000) liradan yukarı olamaz.

MADDE 3. — Umumî tutarı ikinci maddede yazılı en az ve en çok miktarlar arasında kalmak üzere, bulunacak imkâna göre her sene hangi maddelerden, ne miktar yardım yapılacağı ve bunlardan herbirine ait dağıtma tarihleri ile şekilleri İera Vekilleri Heyetince tâyin olunur.

Aynen yardım yapılması mümkün görülmeyen yerlerdeki memur ve müstahdemlere, diğer memur ve müstahdemlere verilen ayniyatın bedeli miktarınca nakden yardım yapılır.

sese ve teşekküllerden 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi olanlara;

K) Maaş ve ücretleri 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi dairelerle bunlara bağlı ve yine aynı kanunlara tabi ve müesseselerdeki mütedavil sermayelerden ödenenlere;

L) Cami ve mescit hademeleriyle vaizler ve dersiamlara;

M) 1757 sayılı kanuna göre tahsisat alanlara;

N) Açık maaşı alanlara;

O) Birinci ve ikinci derece askerî malûllere;

P) 3656 sayılı kanunun birinci maddesi mucibince evlenmeğe mezun gedikli başçavuşlarla başgedikliler, deniz ve hava kadrolarında bulunan gedikli subaylara.

Fevkalâde hallerin devamı müddetince münhasır olmak üzere aşağıda yazılı esaslar daire-sinde aynı yardım yapılır.

MADDE 2. — Yapılacak yardımın aylık tutarı (15) liradan az olmamak üzere İera Vekilleri Heyetince ve verilecek maddelerin nevi ve miktarları Dahiliye, Maliye, İktisat, Münakalât ve Ticaret Vekilliklerince müştereken tâyin olunur.

Bu maddelerin bedelleri kâr gözetilmiyerek Hükümetçe tesbit olunur.

MADDE 3. — Yardım her ay muntazaman yapılır. Ancak tevzi imkânlarını temin etme ve kolaylaştırma bakımından en çok üç aylık yardım tutarını birleştirerek üç ayda bir tevzi yapmak caizdir.

MADDE 4. — Yardımın aynen yapılmasına imkân bulunmayan hallerde ve mahallerde ikinci maddede yazılı miktarlar nakten ödenir.

Üçüncü madde mucibince tevzi edilen aynı yardım tutarı ile ikinci maddede yazılı miktar arasında hâsıl olacak farkların mütaakıp tevzi-attaki aynı yardıma ilâvesi veya mütaakıp istihkaktan mahsubu veya bu farkların nakten ödenmesi caizdir.

Hü.

MADDE 4. — Devlet müessesese ve teşekkülleri, Hükümetçe lüzum görüldüğü takdirde dağıtma işlerini (bu hususta ihtiyar edecekleri masraflar hariç olmak üzere) parasız yapmağa mecburdurlar.

MADDE 5. — Bu kanun gereğince yapılacak yardımlardan her maddenin dağıtım tarihinde vazifede bulunanlar istifade eder.

Dağıtım tarihinde muvakkat vazife ile başka mahallere gönderilmiş bulunanlar, ilk defa veya naklen tâyin edildikleri vazifelerine henüz başlamış olanlar, kanuni mezuniyetlerini istimal edenler, bu kanunun tatbiki bakımından bilfiil vazife başında sayılırlar. (4489 sayılı kanuna göre mezunen yabancı memleketlere gönderilmiş olanlar hariç.)

İşten el çektirilenler, vekâlet emrine almanlar, kadrolarının kaldırılması dolayısıyla açığa kalanlar, açıktan tâyin edilen vekil memur ve müstahdemler de bu kanun hükümlerinden istifade ederler.

MADDE 6. — İki veya daha ziyade vazifesi bulunanlara, yalnız bir taraftan, asli vazifesinden dolayı yardım yapılır.

Birden ziyade vazifesi olupta bunlardan yalnız birisi birinci maddede sayılan memuriyetler arasında bulunanlar bu memuriyeti asli vazifesi olmasa dahi, bu kanun hükümlerinden istifade ederler.

MADDE 7. — Karı ve kocadan her ikisi memur veya müstahdem buldukları takdirde, yardım yalnız kocaya yapılır.

MADDE 8. — Hususi kanunlarına göre parasız işe edilenler veya işe mukabili her ne nam ile olursa olsun, aylık veya gündelik olarak para alanlar, daimî vazife ile cenebi memleketlerde bulunanlar bu kanun hükümlerinden istifade edemezler.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerinin tatbiki sırasında gerek alâkalı daire ve müesseseler, gerek işhakkı sahipleri tarafından tanzim ve imza edilecek beyanname ve cetvellerle diğer her türlü evrak ve vesikalar damga resmine tabi değildir.

B. E.

MADDE 5. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 6. — Bu kanun mucibince yapılacak yardıma istihkakta 1108 sayılı Maaş Kanunu ile ek ve tadillerinin maaşa istihkak için koyduğu hükümler tatbik olunur. Ancak vekil memurlara bu yardım yapılmaz ve yardım ölüm halinde geri alınmaz.

MADDE 7. — İki veya daha ziyade vazifesi bulunanlara, yalnız bir taraftan, asli vazifesinden dolayı yardım yapılır.

Karı ve kocadan her ikisi memur ve müstahdem buldukları takdirde yardım yalnız kocaya yapılır.

MADDE 8. — Daimî vazife ile yabancı memleketlerde bulunanlar bu kanun hükümlerinden istifade edemezler.

MADDE 9. — Hükümetin dokuzuncu maddesi aynen.

MADDE 10. — Bu kanun gereğince memur ve müstahdemlere yardım olarak dağıtılmak üzere Devlet müessesese ve teşekküllerinden satın alınacak maddelerden dolayı mezkûr müessesese ve teşekküllere ödenecek paralardan 2395 sayılı kanunun sekizinci maddesinin 3258 sayılı kanunla değiştirilen birinci fıkrası gereğince vergi alınmaz.

Hü.

B. E.

MADDE 10. — Devlet müessesese ve teşekkül-
lerinden bu kanun gereğince memur ve müstah-
demlere yardım olarak dağıtılmak üzere satın
alınacak maddelerden dolayı mezkûr müessesese ve
teşekküllerden hiç bir vergi ve resim alınmaz.

MADDE 11. — Bu kanunun tatbiki dolay-
siyle hazırlanacak beyanname ve cetvellerle, her
tür türlü evrak ve vesikaları tamamen veya kısmen
hakikat hilâfına veya sahte olarak tanzim veya
bunları taklit, tahrif veya tağyir edenlerle, sahte,
tahrif veya tağyir edilmiş bu evrakı bilerek kul-
lananlara, iki seneden 8 seneye kadar ağır hapis
cezasıyla cürümden husule gelen zararın on mis-
linden aşağı olmamak üzere ağır para cezası hük-
m olunur.

Bu maddede yazılı suçları işleyen memurlar
hakkında bağlı buldukları daireler tarafından
yazılacak tezkere üzerine Cümhuriyet Müddei-
umumiliklerince doğrudan doğruya umumî hü-
kümlere göre tatbikat yapılır.

MADDE 11. — Bu kanunun tatbiki dolay-
siyle hazırlanacak beyanname ve cetveller ile
her türlü evrak ve vesikaları tamamen veya
kısmen hakikat hilâfına veya sahte olarak tan-
zim veya bunları taklit, tahrif veya tağyir eden-
lere, sahte, tahrif veya tağyir edilmiş evrakı bi-
lerek kullananlara iki seneden sekiz seneye ka-
dar ağır hapis cezasıyla suçtan husule gelen za-
rarın on mislinden aşağı olmamak üzere ağır
para cezası hükümlenir.

Bu maddede yazılı suçları işleyen memurlar
hakkında bağlı buldukları daireler tarafın-
dan yazılacak tezkere üzerine Cümhuriyet müd-
deiumumiliklerince doğrudan doğruya unumî
hükümlere göre takibat yapılır.

Bu suçları işleyen subay ve askerî memur-
larla gedikli subaylar, gedikli başçavuş ve
başgedikliler hakkında takibat icrası Askerî
Muhakeme Usulleri Kanununa göre salâhiyetli
mercilere aittir.

MADDE 12. — Bu tevziatın tahakkuk, tedi-
ye ve bütçedeki tahsisatından mahsup şekli
İera Vekilleri Heyetinece tesbit olunur.

MADDE 13. — Bu kanun gereğince yapıla-
cak aynı ve nakdî yardımlar hiç bir vergi ve
resme ve tevkifata tabi olmadığı gibi borç için
haciz dahi edilemez.

MADDE 14. — 3661 sayılı kanuna tabi olan-
larla birinci maddenin (P) fıkrası şumulüne
girenlere yapılacak yardım mensup oldukları
daire bütçelerinin tayinat tertiplerinden tesvi-
ye olunur.

MADDE 15. — Mülhak bütçeli idareler, be-
lediyeler ve hususi idarelerle 3659 sayılı kanu-
na tabi teşekkül ve müesseselerin bu kanun mu-
eibince yapacakları aynı veya nakdî yardımlar
kendi bütçelerinden ödenir.

MADDE 16. — Malî imkânlar müsait olduk-
ça bu kanunda yazılı aynı yardımı, aile başına
yarı nispette, mütekaatler, dullar ve yetimlere

Ha.

B. E.

teşmil etmeğe İera Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MUVAKKAT MADDE — Mülhak bütçeli idareler, belediyeler ve hususi idareler, 1944 mali yılı bütçelerinin gerek maaş ve gerek masraf tertiplerindeki tasarruflarını hususi bir fasla naklen bu yardıma tahsise mezundurlar.

MADDE 17. — Bu kanun 1 haziran 1944 tarihinden mer'idir.

MADDE 18. — Hükümetin 13 neü maddesi aynen.

MADDE 12. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 13. — Bu kanunun icrasına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Surri Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suat H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		Celâl Sait Siren